

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrieri nefransece se refuză. — Articole nepublicate nu se însoțiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoală ==
Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

însemnări

Sub drapelul român

(x) Nu pornim la cucerire, nici la pradă, ci vom să ne apărăm și să mântuim țara noastră de cei ce rănesc, că vreau să ni-o pună eară sub jug, și răvnesc să ne jăfuască și să ne distrugă de pe toată întinderea plaiurilor strămoșești.

Răsboinicii Ardealului alegăru sub drapelul român nu numai cu țaria numărărilor lor, ci și cu suflul descătușat de silinția aceea, cuprinsă în cântecul de demult:

„Trebuie să se 'mpolnească,
E porunca 'mpărătească.

Înimile lor tresar în așteptarea de a se vedea înșuriiți în oștirile unui Domnului, care este al tuturor românilor, și de a pleca înainte, duși de un singur gând: biruința de mâne.

Dacă sângele vărsat de vicimile numeroase: bătrâni, femei și copii, căzuți pradă furiei barbare, n'a fost de ajuns, și dacă desrobirea trebuie smulsa cu jefire nouă de avere și viață, cu atât mai nedespilată are să fie legătura ce va uni la olaltă pe toți românii liberi și liberați.

Astăzi lupăm și murim pentru steagul nostru, și nu pentru întărirea unui tron, care să ne lase la urmă pe mâinile călăilor îmbătrâniți în rătăcii.

Mai marii noștri ne-au chemat, zicându-ne:

„Aveți să răspundeți chemării, pentru a dovedi lumii întregi că ne iubim țara și moșia, și că știm să o stăpânim cu vrednicie, ducând cu noi liniște, libertate și stăpânire dreaptă în toate colțurile țării.

Eată drumul bun și în-țept ce l-am apucat, pentru că întorcându-ne norocoși la casele ce ne așteaptă, și putem începe lucrările de învoire și îndreptare, și ca să putem spune tuturor prietenilor și dușmanilor:

Sângele ostașilor români, și suferințele poporului nostru din toate veacurile, pe celăsc actul mare, prin care românimea și-a croit soarele și hotarele pe vedea

Vom merge înainte pe calea săpată de înaintașii noștri, și întărită deoarte prin greșelile dușmanilor noștri de altă parte prin vrednicile armașilor din toate provinciile desfacute din lanțurile rusești, nemșeiți și ungherești și intrunite într-o singură țară și un singur stăpân, depăin înțelegător al cîmpelor mari, ce Domnul ni le-a hărăzit.

Dela Comandamentul Trupelor din Transilvania

Ordonanța Nr. 27.

În urma cercetărilor făcute s'a constatat, că parte din funcționarii superiori de la căile ferate M. A. V. nu și-au făcut datoria în mod conștiincios; iar declarațiile care li s'au dat pentru a fi distribuite personalului inferior, unii din ei nu le-au distribuit, iar alții au înșinuat ca să nu fie semnate inducând în eroare pe funcționarii inferiori și lucrând contra intereselor ordinii publice.

Pentru aceasta, am dispus imediată expulzarea a funcționarilor noțiți mai jos; funcționari cșri au și fost expulzați în ziua de 28 Martie 1919 st. n. prin Marururăș Sighet, conform ordinului circular al Marelui Cuartier General Nr. 2911, permițându-le a lua numai un geamantan.

Funcționarii expulzați:

Din Cluj:

1. Marcoș, director regional de cale ferată Cluj.
2. Deniflek, șef de secție de mișcare, Cluj.
3. Dozsa, șef de secție personal, Cluj.
4. Hoomonai, șef de secție de susținere, Cluj.
5. Astalos, șeful garei, Cluj.
6. Gengis, din Direcția C. F., Cluj.
7. Leiht, ajutorul directorului regional, Cluj.
8. Berkes, controlor, Cluj.

Din Bănfil Hunyad:

1. Kovacs Arpad, șeful garei Banfil-Hunyad.
2. Toth Sandor, împiegat C. F. gara Banfil-Hunyad.
3. Nemes, magazinier C. F. gara Banfil-Hunyad.

Având în vedere această atitudine și neglijența a funcționarilor superiori, cari au indus în eroare pe funcționarii inferiori de a nu cunoaște sensul declarațiilor care nu este altul decât acela de a se ști cări sânt funcționarii cari doresc să mai continue serviciul:

Ordon:

1. Termenul pentru luarea declarațiilor se prelungește până la 1 Mai 1919 st. n. Direcțiunea căilor ferate Sibiu se va încredința că fiecarei funcționar i s'a amănat declarațiunea.
2. Acei funcționari cari se vor constata, că nu sânt folositori serviciului fie prin altitudinea lor ostilă sau pasivă, cât

și prin modul lor de a servi, vor fi expulzați în termen de 48 ore de la constatare.

3. Zona ocupată de trupele române din Transilvania fiind declarată ca zonă de operațiune, căile ferate, poșta și telegraful de pe întreaga zonă sânt ordinele directe ale Marelui Cuartier General și în consecință și sub acest Comandament.

4. Conform art. 6 din Legea Rechizițiilor și art. 166—171 inclusiv din Regulamentul acestei legi: toți funcționarii căilor ferate, poștelor și telegrafelor care se vor afla în serviciu la data apariției a acestei ordonanțe, sânt impuși la prestare de serviciu.

Acei funcționari cari se vor abate dela datoriile lor și cari nu vor executa ordinerile date de organele superioare, vor fi justifiabili de Curțile Marțiale. Ordonanțele Nr. 15, 17, 18 și 24 rămân în vigoare și se vor aplica cu toată severitatea lor.

5. Acei cari vor fi prinși în flagrant delict că scot anumite piese de la mașini sau de la aparate, ca telegraf, telefon etc., care să le oprească funcționarea, vor fi executați pe loc.

6. Constatarea infracțiunilor prevăzute în această ordonanță va fi făcută de agenții sau ofițerii de poliție judiciară prevăzuți de legie în vigoare, cum și de către funcționarii superiori ai căilor ferate și telegraf care sânt investigați cu acest drept.

Prezenta ordonanță intră în vigoare dela data afișării.

Comandantul trupelor din Transilvania:

General MOȘOIU

Șeful de Stat MAJOUR

General PANAITESCU

Pretorul Comandamentului:

Lct Colonel PAPLICA

Sibiu, 28 Martie 1919 st. n.

Ca urmare la ordonanța Nr. 27, unde se arată expulzarea funcționarilor C. F. cari au arlat neșupunere la respectarea ordonanțelor și prin atitudinea lor au pus pedeci bunului mers al serviciului căilor ferate, funcționarii de mai jos au fost expulzați prin Marsmuraș-Sighet în ziua de 29 Martie 1919 st. n. nepermițându-le a-și lua decât un geamantan:

1. Kovács Sigmond, Șeful stației Tg-Murașului.
2. Gelemezi, inginer de stație, Tg-Murașului.
3. Török, inginer de stație, Tg-Murașului.
4. Letelacos, medic de stație, Tg-Murașului.

5. Patrovitki Josef, sub șef de stație, Tg. Murășului.
6. Bărdy Josef, impegat de stație, Tg. Murășului.
7. Peter Josef, impegat de stație, Tg. Murășului.
8. Puster István, impegat de stație, Tg. Murășului.
9. Faranec Ferenc, impegat de stație, Tg. Murășului.
10. Hardy Balázs, impegat de stație, Tg. Murășului.
11. Vadsy Coloman, impegat de stație, Tg. Murășului.
12. Tescate Marton, impegat de stație, Tg. Murășului.
13. Balvari Josef, impegat de stație, Tg. Murășului.
14. Rozs Lajos, impegat de stație, Tg. Murășului.
15. Kalmár Josef, impegat de stație, Tg. Murășului.
16. Doboszi Iuliu, impegat de stație, Tg. Murășului.
17. Virág Sándor, funcționar la poșta, Tg. Murășului.
18. Barabás Gyula, funcționar la poșta, Tg. Murășului.

Serbarea din Cernăuț

— In amintirea lui Aron Pumnul —

In sala teatrului comunal din Cernăuț s'a serbat in 20 Martie a. c. memoria marelui dascăl al Bucovinei *Aron Pumnul*.

Tara flagilor și-a arătat din nou recunoștința față de un apostol, căruia îi datorăm în mare parte unirea cu regatul român.

Ca prilejul serbării comemorative, ziarul Bucovina scrie următoarele:

In Noemvrie anul trecut s'au împlinit o sută de ani dela nașterea lui *Aron Pumnul*, patronul liceului românesc din Cernăuț. Din cauza preferențelor istorice, prin care a trecut țara, sărbătorirea memoriei acestui mare bărbat al neamului s'a amânat până astăzi. Este un eveniment, care ne reamintește cele mai frumoase pagini ale trecutului nostru cultural.

Alături cu jumiștii dela Iași, deși cu alte vederi decât dăuși, și secundând curentul de regenerare al limbii românești alimentat de neobositul Cipariu, la Blaj, Pumnul începe în Bucovina o sămănătoare mișcare culturală tocmai în epoca, în care graiul românesc în aceste părți era mai amenințat de curentele germane și polone și de urâtă stăvie a rutenismului încurajat de unirea politică a Bucovinei cu Galizia și de opera odioasă de desnaționalizare sistematică pornită de guvernul austriac.

Mișcarea dela 48 care zdrușnicea pentru moment temelile sociale ale bătrânei Europe, a cuprins în mrejele ei și Bucovina, căzută victimă influenței fatale a străinismului cutropitor.

Hurmuzachestii pornesc acțiunea cu o deosebită bărbăție lupta de emancipare politică și economică a țării, prin desfacerea ei de Galizia și răsturnarea «boerscului», a clăcii și a iobăgiei.

Împăratul recunoaște individualitatea istorică și caracterul particular și distinctiv al națiunii române în Bucovina și-i dă dreptul să înființeze la liceul din Cernăuț o catedră pentru studiul limbii și literaturii românești și să introducă la institutul teologic limba română ca limbă de propunere.

Era singurul mijloc de apărare împotriva pericolului de desnaționalizare

pornit ca o avalanșă de invazii nordică a slavismului.

La 16 Octomvrie 1848 apare ziarul *Bucovina* cu text românesc și nemțesc pentru partea politică, la care și-au dat întâlnire toate condeele mai de seamă din acele vremuri pe lângă Alecsandri și Hurmuzachi, cari alăturarea de Pumnul au desăvârșit o activitate culturală însuflețită și plină de demitate.

O nouă epocă de regenerare începe pentru țărișoara noastră, la care Pumnul s'a angajat cu tot avântul tineretii lui și cu întreaga lui bogăție de cunoștințe.

Născut în Noemvrie 1818 în Cuculata Gărașului din părinți țărani, își face studiile primare la Odorhei până la 1836 și pe urmă pleacă la Blaj, pentru a se adăpa la izvorul de cultură al acestui cuib temut de energie și viață națională, cum îi plăcea să-l numească bardul dela Mircești. La 1843 este trimis împreună cu alți tineri la Viena, pentru a face studii teologice la institutul dela sf. Varvara. Studiile sale de predilecție însă erau filosofia, istoria universală și națională, și filologia. Aci se familiarizează Pumnul cu filologia lui Kant, Leibnitz, Descartes, Spinoza, Seneca și cu literatura bogată a lui Voltaire și Rousseau.

In ajunul luptelor politice dela 1848 se urcă pe catedra de filosofie dela liceul din Blaj. Mișcarea revoluționară a sedus și sufletul acestui vii ales al neamului și împreună cu Bărnăuț și Murașanu propaga ideile de naționalitate, egalitate, libertate și frăție, pregătind cu entuziasm generația dela 1848, în ce privește atitudinea și soarta viitoare a neamului.

Vastele lui cunoștințe și ținuta lui demnă și bărbătească l'a indicat să fie ales în comitetul dirigent din Sibiu împreună cu Cipariu, Laurian, Roman, Bălășescu și alții, pornind mișcarea de emancipare a poporului românesc.

Persecutat de unguri pentru ideile lui, Pumnul se refugiază în toamna anului 1848 în țara și de aici în Bucovina, unde a rămas până la moarte.

Alecu Hurmuzachi îl întâmpină cu aceste călduroase cuvinte:

«Aici mă plec cu bucurie adâncă înaintea hotărârii lui Dumnezeu, care de sigur nu voi ca astăzi viața prețioasă pe care Pumnul cu bucurie o expuse la pericol spre răscumpărarea fraților săi să se stingă de mână dușmană, ci Dumnezeu vîdă ca Pumnul și mai departe să stea drept pildă și după ce ni-au arătat cum românul oricînd trebuie cu bucurie să fie gata pentru națiune a muri, să ne mai arate, cum și în ce chip trebuie pentru ea a trăi». «Pumnul scăpa dar, deși nu fără mari greutăți cu viață, dar și numai cu ea din mîna neamurilor, a căror răzbanare îl urmă chiar peste marginea patriei sale nefericite.

Fugind dar și suferind tot felul de lipsă și nevoie îl trecu pe jos în principalele ocupate atunci de muscali și ajunse cam târziu toamna 1848 aici între noi, unde fu primit frățește și-i salutăm sosirea cu cea mai vie bucurie. Nici că ni-ar fi putut sosi mai la timp». (Foia Soafă din 1866 p. 41—42).

De aici înainte începe Pumnul să se afirme, ca o incontestabilă putere de muncă și un propagator neobosit de idei nouă în domeniul cunoașterii limbii românești. Deși ironizat împreună cu Cipariu în Criticele lui Maiorescu, invinuit

de latinism și hyperromanism, marele dascăl rămîne o netăgăduită valoare culturală. Numit profesor de filosofie și limba română la liceul din Cernăuț, dănsul desfășoară o întinsă activitate pentru cunoașterea limbii românești, de care spunea în studiul său închinat junimii române și publicat în ziarul *Bucovina* dela 1850:

«Limba românească este cel mai sfânt și mai prețios tezaur al națiunii române, pentru că ea este sufletul ei; până când se va vorbi limba românească, până atunci supraviețuiește națiunea română; iar apunând limba, apune și națiunea însăși. Gotii, gepizii, avarii, cumanii, pascinații, ba chiar și latinii înșiși sânt exemple vorbitoare despre acest adevăr».

In vremea aceasta mișcarea culturală se caracterizează prin lupta dintre alfabetul cirilic, susținut în deosebi de clerul superior, și cel latin persecutat de acesta, ca eretic și spurcat.

Pumnul se angajază în această luptă, și ideile lui pentru introducerea literelor latine ies triumfătoare.

Adausul lui la «Gramatica limbii românești» a lui Vasiliu Ianoviciu cu regele nouă despre *binescriința limbii românești cu litere romane* a detronat spiritul conservativ al clerului în materie culturală.

Deși ortografia lui a fost combătută în deosebi de curentul junimist dela Iași, demulțori cu o incontestabilă bogăție de argumente, totuși activitatea lui în domeniul științei a creat o epocă frumoasă de regenerare a limbii românești.

Cele șase volume ale «*Lepturariului*» său o dovedesc în deajuns.

Pe lângă o întinsă activitate ziaristică, Pumnul are o valoroasă serie de lucrări, cari i-au creat frumosul renume, de care se bucura.

Dar activitatea sa școlară a încoronat opera sa valoroasă. Elevul și urmașul său la catedră, Ion Sbierea, se exprimă astfel asupra acestei mănoase activități:

«Nespusă au fost bucuria și umirea studenților liceului și auzitorilor dela institutul teologic precum și a oaspeților onorațorii, când au auzit de pe catedră dulcele accent ale graiului românesc și când au văzut și s'au încredințat, că și în românește se poate vorbi despre științe, despre limbă și literatură tot așa de bine, ca și în latinește sau în nemțește».

Viața lui Aron Pumnul încheiata la 1866 a fost un împlinț de fapte frumoase și activitatea lui mănoasă i-a consacrat recunoștința neamului său.

Bucovinenii în semn de adâncă venerațiune i-au ridicat la mormânt un monument cu următoarele inscripție:

«Marelui bărbat al națiunii *Aron Pumnul*, profesor de limba și literatura română la gimnazial din Cernăuț, recunoștință eternă».

Șașii și mobilizarea Ardealului

Ziarul sibiuan *S. D. Tageblatt* publică în numărul său de Sâmbătă un articol de fond despre chemarea la arme a guvernului nostru. In acest articol, — scris de redactorul noului *H. Plattner*, care semnează foaia în locul concediatului șef redactor dl. E. Neugeboren, — se spun următoarele:

Este datoria noastră, a șașilor, să aducem astăzi guvernului nostru întregul nostru spirit. Ordinul de chemare ne privește și pe noi. Chiar de n'ar exista hotărârea dela Medias, tot noi șașii ar trebui să oferim de bună voie spiritul nostru în lupta aceasta, în care este vorba de

spre firiștea și nefericirea patriei noastre. Statul român are trebuință de brațele săsești. Poporul săsesc nu poate să le refuze. Și fiecare saș, care în zilele ce vin va trebui să se înfățișeze sub steag, are să știe, că nicodată n'a purtat armele pentru patrie, în felul cum le poartă astăzi, când intră în serviciul țării vechi în nouă haină și nu nou drapel.

Va să zică, și S. D. Tagelbalt, organul bătrânilor sași, își dă pe față mulțumirea că poporul săsesc nu mai face parte din «patria ungară», care a știut să dărâncească însoțitorii numai la persoane singurcate, dar nu la un popor întreg, stăruitor în cultura sa națională.

Știrile zilei

La București. Di Vasile Goldyș a plecat din Sibiu Duminică. După ce pentru a-și lua noul post de ministru fără portofoliu în guvernul statului român. Resorțul de culte și instrucțiune publică este condus acum de Valeriu Brăncuș, fost director al Drapelului.

Porunca de mobilizare a produs în tot Ardealul o înfulețire cum nu s'a mai văzut în părțile noastre. Din toate centrele soseser știri, că românii — precum și mulți sași — manifestează pentru războiul împotriva maghiarilor revoluționari.

În Sibiu s'a adunat Duminică la ameză o mulțime din jurul casei din piața Herman și în frunte cu muzica militară a plecat spre reședința Consiliului dirigent și spre a Comandamentul trupelor din Transilvania.

Au fost aclamați de mulțime atât di Iuliu Maniu, cât și di general Traian Moșoiu, cari răspund au mulțimii pentru încrederea adusă și au declarat, că dacă va cere trebuința avem să pornim cu toții în apărarea pământului nostru liberat din robie.

La palatul Consiliului dirigent a vorbit profesorul, di Sabin Opreanu; la Comandamentul trupelor a salutat pe di general Moșoiu di Dr. Georgehe Comsa.

Cortegiul s'a desfășurat în ordine pe la ora 2.

Voluntarii din Italia. Fostii prizonieri români în Italia, soșii zilele acestea la Sibiu, formează al doilea transport italian. Regimentul lor, care poartă numirea de Regimentul Cloșca, este însoțit cărăși de ofițeri italieni. La gară li s'a făcut o entuziastă primire. Comandant al regimentului este contele italian Giusti, care spune că a rămas încântat de vitejia românilor săi, dovedită pe frontul de la Piave și Asiago.

În onoarea ofițerilor italieni și a ofițerilor voluntarilor români s'a dat Duminică o mare masă la Uniceum. Au luat parte, pe lângă ofițerii italieni, P. S. Sa Eoisopoc Miron E. Cristea, dnli: Maniu, generalii Moșoiu, Boeria, Panaițescu, Pop, Herbay, prezidenții Asociației Bărbații, președintele orașului Dörr, mai mulți membri ai Consiliului dirigent și alți domni. S'a burlat caldă cuvinte pentru suveranii Italiei și României, pentru armatele lor, pentru colonelul viteaz Giusti, care și-a terminat cuvântul strigând: «Trăiască România Mare!»; Episcopul Miron a închinat pentru înfrățirea neamurilor de gintă latină. Ofițerii italieni au fost pretinzându-și sărbătorii cu multă căldură în orașul nostru.

Vinovății. Marele Colegiu al universității din București a început ieri examinarea situației profesorilor universitari, culpabili de a fi avut o atitudine contrară intereselor române pe timpul ocupației germane. (B. P.)

Nou ziar ungar în Sibiu. În local lui N. R. Ujvář, care se stânge deodată cu ultima zi din Martie a. c., apare Uj Világ (Lumea Nouă), ziar cotidian dependent, sub redacțiunea dlui Dr. Béla Lengyel și direcția dlui Béla O. Maurer. Nou ziar promite că acceptând forma de stat ce are să vie, va lupta pentru stabilirea bunei înțelegeri între toți filii nașunilor din Ardeal, sperând că ungrizarea se va cumiși. Vom vedea.

Aliații și mai strâns. Tot în ziua din Martie, când puterea stăpânirii di Budapeșta a trecut în mâinile comunistilor (= bolșevicilor ungruri), s'a ținut la Bratislava (Pressburg) o ma-

nifestație în onoarea zărilorilor elevetini. În cursul unui banchet, ministrul cehoslovac, Šrobár, a rostit un discurs zăicând, că răta face republica ungrărească bolșevică, care turbură ordinea în momentul, când se așteaptă o colaborare comună pe terenul economic. Generalul italian, Picione, comandantul trupelor cehoslovace a declarat, că noua revoluție maghiară va contribui și mai mult la întărirea legăturilor între aliați și că vărțile poporului cehoslovac vor împedească lăfăra turburărilor maghiare pe teritoriul cehilor.

Coloniile germane din sudul Basarabiei care se găsec acolo dela finea secolului 19, au cerut unirea lor definitivă la Românie. Adunarea națională a acestei colonii a trimis în acest sens un memoriu M. S. Regelui Ferdinand. (B. P.)

Sfințire de steag. Marți în 25/III înainte de ameză s'a sfințit în Sibiu steagul primului curs de telegraf C. F. R. din Transilvania. La sfințire au luat parte dnii Romul Bolla, șeful resorțului de comunicație, Cristodorescu, directorul C. F. R. din Ardeal.

După oficierea serviciului divin di Romul Bolla a rostit o călduroasă vorbire îndemnând tinerimea la muncă și sărguință nelencetată. A vorbit și di Cristodorescu. În numele elevilor a răspuns di Gh. Gociman, profesorul cursului, și asigurându-i că todeauna vor îndepăina chemarea cu zel și credință le mulămește pentru interesul ce-și poartă cauzei lor.

Contribuiri la Fondul jertelor liniei de demarcată. De mai înainte . . . Cor. 34,362—Virgul Muntean, dentist, Sibiu . . . 100—

Prin redacția zăriului Patria: . . . 100—

Colecta dlui General Leonte Stăi . . . 310—

Prin red. zăriului «Ren. Rom.» . . . 100—

dela Dr. A. F. Tămaș, medic . . . 50—

dela Bă. T. Reg. de inf., Sibiu . . . 37060

O dană . . . 20—

Femele române din Șara-mică: . . . 20—

colecta de Maria Ludoșan și . . . 217—

Florica Păcurariu . . . 100—

Dr. Ilarion Pușcariu, Sibiu . . . 100—

Nicolae Vlădușcu, colecta dela . . . 100—

mai mulți funcț. ai minist. de culte . . . 344—

Reuniunea femeilor săsești (Orts- . . . 100—

frauenverein (Sibiu) . . . 100—

Total Cor. 35,96360

La colecta preșilor români. Întrușiți la congres, (publicată mai înainte) di Teodor Dobol, comersant, Sibiu, a contribuit cu Cor. 1000— (una mie).

Enea Hocman, casier.

Informații. I. Curtea Marțială a Diviziei a 7-a, prin sentințele Nr. 1 și 4 din 14 și 15 Martie 1919 a condamnat pe individul Solomon Ferentz din Zălsu la 5 ani închisare muncă silnică și pe Speredi Moști din Agheșes județul Sălaj la 1 an închisoare, pentru fapta de spionaj.

2. Curtea Marțială a diviziei 6-a, pentru nepredarea de arme, contravențive la ordonanța Nr. 3, a condamnat în ședințele di 31 Ianuar, 7 Februar, și 7 Martie pe indivizii Lote Calman, din Cluj un închișoare, Solomon Aron din comuna Glod, un închișoare și 500 lei amendă Popp Miclos comuna Vinful de sus, județul Turda, la doi an închișoare și Binder Lăsa la șase luni închisoare.

3. Pretorul diviziei a 2-a Vândtori. În intervalul dela 12—15 Martie a condamnat pe individul Theil Adolfin din Sibiu la două luni închisoare și 50 lei amendă pentru ofense aduse în public Măleștișii Sale Regelui, iar pe individul David Maștel din Priseaca de sus la 2 luni închisoare pentru rebeliune.

Comandamentul trupelor din Transilvania cere ca toate ordonanțele ce ni le trimite, să fie publicate «în prima pagină a zăriului și cu litere mari și negre.» Zărirea care nu se vor conforma întocmul, vor fi oprite a mai apărea.

Oșandit. Curtea marțială a Diviziei II-a Vândtori prin sentința Nr. 6 din 7 Martie 1919, a condamnat pe individul Abramesca Simeon, din Hunedoara la 30 zile închisoare pentru provocarea directă la neapuzarea cătră legile țării și autoritățile constituite ale statului (Art. 181 C. P.) B. P.

Canceliști. La Consistorial arhidiecezan pot fi aplicați îndată unul sau doi din serviciul de mândări.

Preferinți sânt absolvenții de cursurile teologice.

Cereriile scrise de petenți sânt a se adresa secretarului consistorial, Dr. Octavian Costea.

Furt. Poliția din loc anunță că s'a furat un palton de culoare închisă, având marca «Teutsch festvärke, Budapest». Semne: în partea dela stângă buzunar în afară, nasturi mari întunecați, cuponșăa jumătate săsească, înălțuntru 2 buzunare. Monogramă: M. Sz. Arătările se fac la poliția sibiană.

Dela cercul meseriașilor sibieni

Reuniunea meseriașilor noștri sibieni încă din zilele revoluționare, din Noemvrie 1918, continuă a se preocupa de soartea mai de aproape a clasei noastre de mijloc.

Întru scopul constituierii neîntreprinse, încă din Nov. 1918 se țin la Reuniunile săptămânale adunări obligatoare în fiecare Miercuri seara în așa zăsul sfat sau consiliu al meseriașilor și comercianților.

La hotărârea acestui sfat, au fost chemați cu toții în trei Duminici, la trei consultați ce-l priveș mai de aproape. În prima adunare s'a tractat asupra Invitării comandărilor militare, de a forma, cu concursul ei, un mare atelier de panofier, pentru confecționarea lucrărilor de piețier, care au el doilea de crotitor pentru îmbrăcăminte armatei. Din considerațiunile la stărire de tot critice, meseriași cismari și panofieri au primit să se formeze în grupuri de câte 5-10-15 inși, cari să lifereze tot ce li cere, de sine înțeles, dacă li se va imbia mater rialiul treburincios. Încă știți, panofierii și cismarii noștri acum pregătesc 773 părechi bușcaci pentru armată cu prețul contractat. În cauza atelierului de crotitorie, aflăcerea s'a lăsat în competența forurilor militare, cari însă să reflecteze și la concursul Reuniunii.

La adunarea din a doua Duminică, la care am salutat în mijlocul nostru pe dnul director de bancă în p. N. Petra-Petrescu și pe inginerul Lungu din Resorțul Industrial al Consiliului dirigent, au scop de a se cunoaște numărul și forțele lucrative, s'a hotărât convocarea măiestrilor gruoșii după bresle și această pentru a putea forma sindicatul industriașilor și comercianților români. Tabloul membrilor sindicatului format în secțiuni, se va da Consiliului dirigent spre a fi informat despre capitalitatea și executarea diferitelor lucrări mai mari. Dela Consiliu se cere materialul și în acelaș timp i se adresează și rugămintea, ca la orele de lucrări să se reflecteze întâi la sindicatul nostru.

Cu scop de a umplea golurile în anumite bresle, în cari am fi mai slab reprezentați, se face apel la Reuniunile surori și la frunțașii din localitățile cu meseriași, încă neformați în reuniuni, să ne prezinte tabloul căi mai exact detaliat spre statul meseriașilor din partea locului, la cari, în caz de nevoie, să putem reflecta respective căzura ce putem sta eventual și noi în ajutor. În această adunare la invitarea Reuniunii «Ardrețeană» a meseriașilor români din Sebeșul săsesc de a face demersuri pentru convocarea unui congres al meseriașilor și pentru scoaterea din nou în Sibiu a foaiei «Munca» ce apărea în Sebeș, s'a hotărât că congresul să fie convocat îndată după ce vor fi publicate date despre numărul meseriașilor și comercianților din toate localitățile, cari, înainte de a se ținuri în congresul ce ar fi împreunat cu multe cheltuieli și greutăți, să chibzuască această la vatra lor, asupra tuturor neajunsurilor ce băntuie în partea locului și care ar cere sanare.

(Va urma).

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann, Directora: D-na M. Scholtes.

Joi și Vineri: O noaptea de iubire, dramă. Cu Mia May.

Începutul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis Directora: Dna Emil Toth.

Joi și Vineri: Delirium tremens, dramă în 4 acte.

Începutul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

De vânzare

Un **taur** Pinzgau de 18 luni și doi **tauri de bivoli** trușei, de 3 ani, cu certificate, se vând cu prețuri moderate la

Iohann Schmied
în Noui săsesc (Neudorf) Nr. 23.

(93) 1—1

Concurs

În 10 Mai s.t. n. se va deschide câte un curs de 5 luni pentru surorii de ocrotire în Sibiu, Târgul-Murășului și Cluj. Scopul acestor cursuri este a crește surorii cu menirea de-a se îngriji de gravide, lauză, copii nou născuți, de orfani părăsiți, de tineret în privința socială și igienă, de morboși în lipsa ori întru ajutorul medicului, de a crește poporul prin sfat și fapt la un trai fructuos și sufletește sănătos.

Elevul vor fi înțrețute pe șpelele statului și vor fi după absolvirea cu succes a cursului funcționare de stat cu toate favorurile și datorită celor corăspunzătoare.

Condițiunile pentru primire sunt:
1. Absolvarea alor 4 clase civile (în cazuri excepționale 2 clase civile).

2. Etate între 20 și 40 ani.
3. Stare civilă, numărul și etatea copiilor.
4. Obligamentul, de a se devota în mod serios și exclusiv menirii surorilor de ocrotire.
5. Antecedentă morală nepătată.
6. Atestat medical.

Rogările, ajustate cu documentele necesare sânt a se înainta Consiliului Dirigent, Resortul Ocrotitorilor sociale până în 15 Aprilie s.t. n. Sibiu, 26 Martie 1919.

(92) 1—4

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 177/1919.

(88) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din Vama-mare, protopresbiteratul Cetății-de-peatră prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:
1. Salar legal: dela comuna bisericească din repartiție cor. 440—ajutor consistorial permanent cor. 160—iar restul dela stat.

2. Cvarț corăspunzător în natură.
3. Relu legal de grădiniță și
4. 2 stănișni de lemne de foc, din cari se va încălzi și sala de învățământ.

Concurenții să și înainteze rogările provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și să se prezinte în comună și biserica ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 1/14 Martie 1919.
Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 144/1919.

(90) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din comuna Wagherus, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sânt:
Venitele stabilite în coala B.
Concurenții sânt datori ca în termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român» să cante și să predice, și dacă e proot să slujească; și să înainteze pețile lor însoțite de toate actele, cari se cer, oficiului protopresbiterial gr.-or. român al Brașovului.
Brașov, 26 Februar 1919.

În conțelegere cu comitetul parohial din comuna Măgh-ruş.

Dr. V. Saftu
protopop.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Nr. 3/1919.

(91) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almasul-mare Suseni, devenită vacantă prin moartea parohului Stefan Onea, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soțului ei.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții, cu știrea protopopului, să se prezinte la biserica în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

De o agiu, la 9/22 Ianuar 1919.

Oficiul protopresbiterial or. rom. al tractului Geogiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 71/1919 protb.

(74) 3—3

Concurs repeșiț

În conformitate cu ordinul Prea Venerabilului Consistor arhidiecezan din 20.Noemvrie a. fr. Nr. 11,201 Bis, 1918, se publică concurs nou pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa III Teișis, din tractul Sighișoara, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții pe lângă înconștințirea subscrierului, să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserica spre a cânta, cuvânta, respective celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 27 Februar 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox-român al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 11,280.

(83) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Petrănești, din protopresbiteratul Abrodului, în conformitate cu concluziul sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911, se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concursurile instruite cu documentele cerute, se trimt în termenul deschis consistorului arhidiecezan, iar concurenții cu observarea precisiilor din regulamentul pentru parohii se pot prezenta în comună pentru a cânta, a oficia, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca venat bisericesc, ținută la 26 Februarie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 1043 1919 Pien.

(85) 3—3

Concurs

În temeiul dispozițiilor cuprinses în § ul 27 al Regu amandului pentru afacerile interne ale consistorului arhidiecezan și § ul 17 din Pragmatica de serviciu, pentru ocuparea postului de oficial, clasa a II-a, la exactorat, se publică concurs.

Emolumentele sunt:

1. Cor 2200—sa-ar fundamental.
2. 10% coruționale dela salarul fundamental după toți anii îndepliniți în serviciul biserice.

3. 30% bani de cvarțir.

4 Adăusele de scumpete acordate funcționarilor consistoriali, pe timpul rășboitului.

Pețile de concurs sânt a se adresa și înainta Consistorului arhidiecezan, în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», însoțite de extras din matricula boțezărilor, testimoniu de maturitate și alte documente recomandatoare, din cari să fie evidentă deontocina petentului.

Între condiții resp. absolvției de cursurile teologice egale. preșilii vor fi preferilii.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 4 Martie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 108/1919.

(75) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa primă Neagra-de-jos, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cel ce doreș a ocupa acest post, țil vor înainta cererile de concurs în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial și înainte de alegere, cu prealabila înțuviunare a subsemnatului, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserica, spre a cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, la 26 Februar 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox-român al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici
protopop.

M. Z. 329/1919

(77) 3—3

Concurs

La consiliul orășenesc din Sebeșul-săseș este de ocupat postul de priminginer orășenesc. Postul este împreună cu salar fundamental de 3000 cor. și 780 cor. bani de curțir. Salarul se mai întregțește prin 5 aduse de serviciu sistematice și poate ajunge în decurs de 22 ani suma de 5000 cor. Alegeri are mai departe drept la toate ad-usele de scumpete de o prăbuva cu ceilalți funcționari și, care se vor concede prin ordoonanță guvernului.

Reflectanții au a dovedi calificațiunea precisă în § 10 a art. de lege l. din 1883, afară de aceea aptitudinea ca electroinginer, și au a-și așterne rugărilor în scris instruite cu documentele și alte eventuale atestate, prin cari dăvedes prestațiunea de serviciu de până aici, subscrisului primar orășenesc.

Sebeș, în 2/15 Martie 1919.

Dr. Cnuța,
primar.

Nr. 1585.

(48) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Caspălia, din protopresbiteratul Seb-șului, în conformitate cu concluziul sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911 se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concursurile instruite cu documentele cerute, se trimt în termenul deschis consistorului arhidiecezan; iar concurenții cu observarea precisiilor din regulamentul pentru parohii se pot prezenta în comună pentru a cânta, și oficia, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 26 Februarie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Editura și țiparul tipografiei arhidiecezane.

Censurat prin: Mohan.